

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K.V. br. 6/07 (od 01.01.2010. godine broj predmeta je K. Po2 br. 22/10)

Glavni pretres: 26.03.2009.

Izveštaj: Nataša Kandić i Milena Vasić, punomoćnice žrtava

Saslušanje svedoka Željka Cirbe

Do 1991. godine međunacionalni odnosi u Lovasu su bili dobri. Nakon ubistva 12 pripadnika hrvatske policije u Borovu selu, meštani su, u želji da održe dobre međunacionalne odnose, osnovali Krizni štab. Takođe, organizovane su seoske straže u kojima su učestvovali žitelji, kako hrvatske tako i srpske nacionalnosti. U avgustu su u selo došli pripadnici Zbora narodne garde, pa su im tada meštani ukazali da svako prisustvo naoružanih lica stvara strah i osećaj ugroženosti kod meštana i izaziva probleme. Nakon napada i razaranja Tovarnika, stanovnici ovog mesta došli su u Lovas. Među njima bio je i sveštenik Burik, koji je upozorio Lovasčane da je njihovo selo na meti, te da neko iz Lovasa mora na pregovore sa vojskom. Znajući da je Tovarnik razoren i da ima mnogo žrtava, na pregovore su krenuli Adam Rendulić, Franjo Krizmanić, Milan Tepavac, sveštenik Burik i svedok. Pregovori su obavljeni u Šidu. Na putu ka Šidu, odnosno na izlazu iz Tovarnika, sreli su optuženog Milana Devčića u policijskoj košulji, koji im je rekao da će on i njegovi za nekoliko dana doći u Lovas. U Šidu je bilo mnogo vojske i naoružanja. Tokom pregovora su im rekli da meštani moraju da predaju oružje. Preneli su zahtev meštanima Lovasa i oni su predali oružje koje su imali. Mnogi meštani su odlučili da odu u Ilok. On nije predao oružje, koje je imao kao pripadnik rezervnog sastava policije. Iz sela je otišao oko 08.10.1991.

Pitanja predsednice veća

Pojedini Srbi, koji su učestvovali u napadu na Lovas, nisu bili u selu nekoliko meseci pre napada, pretpostavlja da su se nalazili na vojnim pripremama.

Seoske straže su uglavnom imale lovačke puške, ali i nekoliko automata. Snage JNA su se tokom septembra i oktobra 1991. nalazile u blizini Lovasa. Nesmetano su ulazili u selo, a meštani su sa njima imali korektan odnos. JNA je u Lovas mogla da uđe bez ikakvog napada. U tom periodu u Lovasu nije bilo pripadnika Zbora narodne garde.

Potpukovnik JNA Radosavkić, kome su predavali oružje, savetovao im je da se čuvaju jer određene grupe napruženih Srba ne kontrolišu ni vojska. Deo oružja meštani su predali i policiji iz Iloka. Lovas je prvi put granatiran 01.10.1991. i tada je pogođen silos, a onda 05.10.1991. kada je pogođena crkva. Na dan napada na selo 10.10.1991. ubijeno je 23 meštana Hrvata. Jedna osoba je stradala od granate, a ostale su ubijene prilikom pešadijskog napada na selo. Srpska vojska odvela je na minsko polje 51 meštanina Hrvata, od kojih su njih dvadesetorica ubijena na minskom polju, jedan je peminuo od zadobijenih rana, dok su tridesetorica preživela. Navedene podatke svedok je prikupio od meštana i objavio ih u knjizi *Krvava istina*.

O ulozi optuženih ima posredna saznanja. Optuženi Milan Devčić, Milan Radojčić i Željko Krnjajić predvodili su napad na selo dok je optuženi Ljuban Devetak bio glavnokomandujući u selu i upravljao je Zemljoradničkom zadrugom. Od 10.10.1991. u selu su se nalazili pripadnici paravojne formacije *Dušan Silni*, TO i JNA. Svedok je čuo da je komandant policije bio optuženi Milan Devčić a komandant TO optuženi Milan Radojčić.

Pitanja punomoćnica oštećenih

Na pitanje punomoćnice oštećenih Nataše Kandić, odgovara da mu Ilija Kresojević nije rekao po čijem je naređenju učestvovao u napadima na meštane. Nakon povratka meštana Hrvata u Lovas, iz Zemljoradničke zadruge je bila opljačkana sva mehanizacija, kao i sve druge pokretne stvari.

Glavni pretres pratilo je 8 članova porodica oštećenih i posmatrači *Žena u crnom*.

Fond za humanitarno pravo